

ШКІЛКА

№ 15
5 квітня
2004

Шкілка (сад.) – розсадник для сіянців дичок, які підлягають щепленню, тобто окультуренню.

I ТУР ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З ПСИХОЛОГІЇ

28 лютого 2005 року відбулася Всеукраїнська студентська олімпіада з психології. Керівник проекту – кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри соціальної та практичної психології, Віталій Олександрович Климчук.

Студентські олімпіади з психології є традиційними на соціально-психологічному факультеті і проводяться щороку. Переможці мають можливість відстоювати честь університету в II турі, який минулого року проходив у Прикарпатському державному університеті імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ).

Рівень конкурсних завдань відповідав рівню професійної підготовки студентів на факультеті. Серед завдань були тести на знання фактичного матеріалу, завдання на аналіз та практичне застосування вмінь і навичок, що засвоюються студентами під час занять з психології.

Цього року, на зміну минулорічним переможцям, в олімпіаді перші місця зайняли студенти соціально-психологічного факультету: 1 місце – Віктор Кириченко (студент 2 курсу спеціальності „Практична психологія. Соціальна педагогіка”), 2 місце – Лілія Свінцицька (студентка 2 курсу спеціальності „Практична психологія. Соціальна педагогіка”), 3 місце – Аліна Олексюк (студентка 1 курсу спеціальності „Психологія”).

Віктор Кириченко
I місце

Лілія Свінцицька
II місце

Аліна Олексюк
III місце

Віктор Кириченко,
переможець I туру Всеукраїнської студентської олімпіади з психології

Конкурс студентських наукових робіт з психології

3 березня 2005 року в рамках проведення Тижня соціально-психологічного факультету проходив конкурс студентських наукових робіт з психології.

Конкурс розпочався з вітального слова завідувача кафедри соціальної та практичної психології О.Л.Музики та нагородження переможців I туру Всеукраїнської студентської олімпіади з психології.

Тематика наукових досліджень була різноманітною і стосувалася проблем вікової психології, етнопсихології, психології самосвідомості тощо.

У конкурсі перемогу здобули

Анна Никончук
студентка 5 курсу спеціальності
„Початкове навчання. Практична психологія”
Ціннісні відмінності між студентами, які планують і не планують працювати за спеціальністю.

науковий керівник – кандидат психологічних наук, доцент
О.А.Музика

Олена Цокол
студентка 2 курсу спеціальності
„Практична психологія. Соціальна педагогіка”
Дослідження сприймання підлітками людей літнього віку

науковий керівник – кандидат психологічних наук,
старший викладач В.О.Климчук

Алла Гришук
студентка 1 курсу спеціальності
„Психологія”
Особливості етнічного самовизначення дітей військовослужбовців-емігрантів з Росії

науковий керівник – кандидат психологічних наук, доцент ка-
федри соціальної та практичної психології В.В.Горбунова

22-23 квітня 2005 року в Житомирському державному університеті імені Івана Франка проходило Міжнародна науково-практична конференція „Творчість як засіб особистісного росту та гармонізації людських стосунків”.

Конференція організована Державним фондом фундаментальних досліджень Міністерства освіти і науки України, кафедрою соціальної та практичної психології Житомирського державного університету імені Івана Франка, лабораторією психології творчості Інституту психології ім. Г.С. Костюка, кафедрою психології Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, кафедрою педагогіки і психології Житомирського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Конференція працюватиме за такими напрямками:

- ♣ Соціальні та особистісні аспекти розвитку творчості та обдарованості
- ♣ Вікова динаміка творчих здібностей
- ♣ Ціннісна регуляція творчої діяльності
- ♣ Психосемантика свідомості творчої особистості
- ♣ Методи дослідження творчих здібностей та обдарованості

Анонси студентських наукових конференцій

- **15 квітня 2005 року.** Всеукраїнська студентська наукова конференція „Проблеми гендерних відносин у соціальній та економічній сферах суспільства”. (м. Сімферополь)
- **12-14 травня 2005 року.** V Студентська міжнародна науково-практична конференція „Світ молоді – молодь світу” (м. Вінниця).

28 лютого-4 березня

Тиждень соціально-психологічного факультету

Традиційний тиждень соціально-психологічного факультету розпочався з дня кафедри соціальної педагогіки та педагогічної майстерності. 28 лютого 2005 року волонтери ЖДУ та викладачі кафедри презентували факультету та гостям ряд цікавих та свіжих проєктів. Цікавими виявилися „Студентське кафе“, „Студентський РАГС“, „Гіннес-шоу“, які були презентовані в загальному проєкті „Місто шалених мрій“. Гарна музика, живі голоси на КАРАОКЕ, веселий сміх вводив студентів в атмосферу розкутості та налаштував на свято.

Ініціативними виявилися студенти і під час святкування дня кафедри економічних дисциплін. Захоплення і радість подарували конкурси на знання історії факультету, ток-шоу „Я-менеджер“ та виставка студентських святкових тортів, які не зовсім підходили під розмір „студентської кишені“. Запрошеними на свято в цей день були викладачі економічної теорії міста Житомира, представники банківських установ, менеджери агентств працевлаштування, які вже студентам першого курсу вибудовували світлу перспективу на майбутнє.

3 березня відбулася презентація кафедри загальної, вікової та педагогічної психології, де гості мали змогу ознайомитися з навчально-методичним забезпеченням та зустрітися з викладачами кафедри.

День кафедри соціальної та практичної психології подарував факультету відразу декілька свят, які гармонійно вписувались в загальну картину урочистостей. 3 березня відбулося нагородження переможців I туру Всеукраїнської студентської олімпіади з психології, студенти взяли участь у конкурсі студентських наукових робіт.

Під час організації та проведення тижня факультету студенти проявили неабияку творчість та активність. Згуртованість та щирість у стосунках викладачів та студентів стали найціннішим результатом тижня факультету.

Ірина Дубина

День Студентського самоврядування

Студентське братство факультету вирішило організувати свято для викладачів та студентів – в день студентського самоврядування пари вели студенти. У викладачів з'явилася можливість відпочити, а в студентів – відігратися.

Цього року студенти вирішили висловити свою думку про викладачів у формі студентських частівок, які лунали в кожній аудиторії. У відповідь викладачі демонстрували свої таланти, виконуючи пісні, танці, розповідаючи анекдоти та вірші.

Задоволеними залишилися всі учасники свята.

Тетяна Солоп

ВЕЧІР ПОЕЗІЇ

Спецкурс „Організація масових заходів“ та його керівник Володимир Шинкарук порадували студентів ще одним яскравим проєктом: „Вечори поезії“ - серія творчих семінарів для юних поетів та поетес соціально-психологічного факультету.

На фоні „чорних спогадів з дитинства“ учасників семінару (таке враження, що у свої 18 років все бачили) гумор викладачів (які нічого в житті не бачили) був якраз доречним і сприятливим для психосоматичного стану присутніх.

Тематика творів від часів Шекспіра і Петрарки не змінилася: кохання, нещасне кохання, кохання у всіх його видах і проявах. Свіжими видавалися поетичні твори на теми моралі та екології.

Ольга Борак

ПОСВЯТА У ПСИХОЛОГИ, МЕНЕДЖЕРИ, СОЦІАЛЬНІ ПЕДАГОГИ

Студенти-психологи мають незмінну щорічну традицію – посвяту в психологи. Цього року подія набула загальнофакультетських масштабів.

Посвяту пройшли не тільки психологи, а й менеджери та соціальні педагоги. Для першокурсників обряд ініціації провели справжні „світила науки“ - Зигмунд Фрейд, Антон Семенович Макаренко та Адам Сміт.

Найкращі та найщиріші побажання студенти почули від декана факультету Нігори Вікторівни Хазратової. Майбутніх спеціалістів привітали завідувачі випускаючих кафедр: власні вірші прочитав Олександр Леонідович Музика, економічно-педагогічні побажання висловила Світлана Миколаївна Коляденко, а традиційне „вчитися, вчитися і ще раз вчитися“ першокурсники почули від Світлани Вікторівни Обіход.

Зі сцени новоспечених спеціалістів вітали своїми музичними, танцювальними та ліричними композиціями Петро Грицевич, Анна Драйна, Олександр Зінкевич, Віталія Власюк, Сергій Боковенко та Сергій Бортник, гурт „Lions“, Наталія Колісінська та Олег Супрунчук, шоу-балет „Пристрасть“.

Концерт вели студенти II курсу соціально-психологічного факультету Ольга Борак та Петро Грицевич.

Керівником проєкту та зіркою цього свята став заслужений діяч мистецтв України **Володимир Шинкарук**, який порадував глядачів своїми піснями та веселими жартами.

Урочистий концерт та посвята першокурсників у психологи, менеджери та соціальні педагоги стали справжньою окрасою тижня соціально-психологічного факультету.

Тетяна Котвицька

ВІЛЬНИЙ МІКРОФОН

Вечори студентської творчості – давня традиція університету.

Зі спогадів студентського минулого найвиразнішими залишаються саме проведені в колі друзів вечори, під звуки струн студентської гітари.

Ця традиція закріпилася і на соціально-психологічному факультеті після того, як керівником спецкурсу „Організація масових заходів” став залужений діяч мистецтв України **Володимир Федорович Шинкарук**. Відбір студентських талантів з поміж числа студентів факультету відбувалося у формі неофіційного студентського концерту під назвою „Вільний мікрофон”. У організації концерту брали участь студенти 23 групи соціально-психологічного факультету Маргарита Войтко та Тетяна Солоп.

Активними учасниками „Вільного мікрофону” були молоді початківці (Олександр Зінкевич, Віталія Власюк, Ольга Гончар) та „zasлужені діячі мистецтв факультету” (Петро Грицевич, Анна Драйна).

Переможці цього конкурсу будуть включені до складу учасників звітнього концерту факультету.

В рамках роботи цього спецкурсу 23 березня 2005 року відбувся „Вечір поезії” – творчий семінар для юних поетів та поетес соціально-психологічного факультету, що відверто констатує факт того, що, якщо людина талановита, то вона талановита у всьому.

Віктор Кириченко

ТВОРИ СЕБЕ, ЩОДНЯ БУДУЙ СЕБЕ!

Дійсний член академії педагогічних наук України, доктор психологічних наук, професор **Валентин Олексійович Моляко**. Людина невичерпної духовної сили і наснаги. У 1959 році закінчив Київський політехнічний інститут. З 1979 року завідує відділом психології праці та трудового виховання (нині лабораторії психології творчості) Інституту психології УРСР (нині Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України).

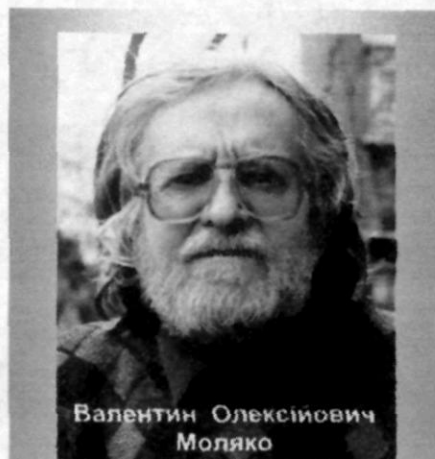
Валентин Олексійович – фахівець у галузі загальної психології, психології творчості та обдарованості, психології конструкторської діяльності. Він започаткував новий напрям досліджень на перетині проблем конструкторської діяльності, творчої обдарованості та психологічної безпеки творчої особистості.

В.О.Моляко – член редакційних колегій кількох наукових та науково-практичних журналів, очолює редакційну раду журналу „Обдарована дитина”; член кількох зарубіжних наукових академій, член редакційної ради „Психологического журнала” (Росія). В.О.Моляко – автор близько 300 наукових праць, серед яких: „Психологія творчої діяльності”, „Психологія розв’язання школярами творчих задач”, „Психологія конструкторської діяльності”, „Психологія творчої обдарованості”, „Психологічна система творчого тренінгу КАРУС”, „Психологічні наслідки чорнобильської атомної катастрофи”.

Нещодавно кафедра соціальної та практичної психології соціально-психологічного факультету отримала подарунок, який нікого не залишив байдужим. Валентин Олексійович подарував кафедрі частину книг із власної бібліотеки, яку збирав протягом 50-ти років. Це понад 1000 книг зарубіжних та вітчизняних авторів, з них – більше 50 є раритетними психологічними виданнями кінця 19 століття.

На кафедрі соціальної та практичної психології складено каталог подарункових видань у брошурній та електронній формах. На кожній із книг поставлено спеціально виготовлений подарунковий екслібрис. Передбачається перевести деякі найцінніші книги в електронний формат та представити їх на сайті кафедри. А найголовніше те, що всі ми – і викладачі, і студенти соціально-психологічного факультету – тепер з гордістю можемо сказати: маємо півтора року історії і 100 років традицій.

На запитання „Що б ви хотіли побажати викладачам кафедри, які будуть читати подаровані книги?” Валентин Олексійович відповів віршем.

Валентин Олексійович Моляко

*Твори себе. Щодня будуй себе.
Ти пам'ятай завжди,
що ти людина.
Хто ти не є – цабе чи не цабе,
твори себе суворо і невпинно.*

*Твори себе, коли пече вогонь,
коли душа заходиться
від крику.*

*Кров обітри
з натруджених долонь
і зноє – твори!
І бий недолю в пику!*

*Будуй в собі палаці, не хатки,
Руйнуй в собі
дрібнометражні нори.
Не став на моду
пам'яток хитких.
Саджай садки.
Не нищ ліси і гори.*

*Хай хвилями в тобі
моря течуть,
Хай гарні,
повноводні плинуть ріки.
Ти в космос для
душі витвориш путь –
Не тимчасовий, а навіки!*

„ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОСОБИСТОСТІ: ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ”.

Доброю традицією для викладачів кафедри соціальної та практичної психології стала участь у наукових конференціях. 15 лютого 2005 року на базі Київського інституту соціальних та культурних зв'язків імені Святої княгині Ольги відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція „Творчий потенціал особистості: проблеми розвитку та реалізації”.

Організаторами та учасниками конференції були провідні фахівці з психології, педагогіки,

філософії — В.О. Моляко, О.І. Кульчицька, Г.О. Балл, В.В. Рибалка, Т.М. Третяк, О.А. Стадніченко, І.А. Зязюн, С.О. Сисоєва, О.В. Кудін та інші. На пленарному та секційних засіданнях науковці розглядали окремі аспекти творчого розвитку особистості, обговорювали результати досліджень, ділилися думками.

Кафедру соціальної та практичної психології представляли О.Л. Музика, О.О. Музика, Н.В. Хазратова, В.В. Горбунова, В.О. Климчук, І.С. Загурська, Н.О. Никончук, Н.Ф. Портницька, О.М. Савиченко. Доповіді викладачів були включені до програми конференції, а матеріали подані до друку.

Особливу увагу привернув виступ О.Л. Музики. Програма розвитку творчих здібностей „Три кроки” не тільки зацікавила усіх учасників конференції — від аспірантів до академіків, а й викликала жваве обговорення.

Авторське визначення поняття „особистість”, яке запропонував Олександр Леонідович, дехто з науковців навіть законспектував.

На згадку про насичену, втомливу, але водночас цікаву роботу на конференції залишилися фото, які підготував Юрій Оснадчук.

Наталія Никончук, аспірантка кафедри соціальної та практичної психології

ПОТЕНЦІАЛ ЛЮДИНИ: ДУХОВНИЙ, ПСИХІЧНИЙ І ТВОРЧИЙ ВИМІР

21-22 січня 2005 року в університеті „Львівський Ставропігійон” пройшла Всеукраїнська науково-практична конференція „Потенціал людини: духовний, психічний і творчий вимір”, присвячена 100-річчю від дня народження відомого українського вченого-психолога і громадського діяча, професора Я.І. Цурковського.

Кафедру соціальної та практичної психології на конференції представляли завідувач кафедри, кандидат психологічних наук, доцент О.Л.Музика, асистентка А.Ю.Вишина та аспірантка Н.Ф.Портницька.

Учасники конференції з глибоким інтересом ознайомилися з основними положеннями суб'єктно-ціннісного аналізу феномену творчої обдарованості, які у своїй доповіді на пленарному засіданні висвітлив О.Л.Музика. Представлений до уваги наукової громадськості новаторський підхід до пояснення процесів розвитку та втрати обдарованості викликав жваву дискусію, яка перейшла в активне міжособистісне спілкування у неофіційному колі.

З цікавістю були вислухані й виступи А.Ю.Вишиної та Н.Ф.Портницької, в яких розкривалися результати експериментальних досліджень розвитку творчих здібностей у дошкільному та юнацькому віці.

Алла Вишина,

асистентка кафедри соціальної та практичної психології

СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ ПЕТРА СИДОРОВИЧА ГОРНОСТАЯ

Кандидат психологічних наук, почесний професор Житомирського державного університету Горностай Петро Сидорович народився 5 червня 1923 року в селі Іванківці Бердичівського району Житомирської області в сім'ї селянина-бідняка.

Початок життєвого шляху П.С. Горностая співпав з початком Великої Вітчизняної війни. Саме в цей рік він закінчив Іванківську середню школу і подав документи для вступу в Ленінградську військово-медичну академію.

Але замість академії — окупація, робота у підпіллі й Вінницьке партизанське з'єднання, у якому воював станковим кулеметником. Після з'єднання з фронтом пішов у ряди Червоної армії, воював на Трьомоу Білоруському і Першому Українському фронтах, був важко поранений і став інвалідом війни II групи.

Після демобілізації з армії навчався у Київському державному педінституті імені М.Горького за спеціальністю „педагогіка і психологія”. Був персональним стипендіатом, одержав диплом з відзнакою і направлення в Бердичівський педагогічний інститут на посаду викладача кафедри педагогіки і психології. Згодом обіймав посади завідувача цієї кафедри, проректора з навчальної роботи, ректора інституту.

В 1967 році П.С. Горностай був переведений у Черкаський педагогічний інститут, у якому працював проректором по навчальній роботі, звідки в 1973 році переведений у Житомирський педагогічний інститут імені І.Франка на посаду ректора. Уряд високо оцінив бойові та трудові звершення Петра Сидоровича Горностая. Він нагороджений орденами „Вітчизняної війни II ст.”, „Трудового Червоного прапора”, медалями „Партизану Вітчизняної війни II ст.”, „За відвагу”, „За бойові заслуги”, „За трудову доблесть”. За успіхи в педагогічній діяльності відзначений медаллю „А.С.Макаренку”.

Після виходу в 1986 році на пенсію П.С. Горностай продовжував працювати доцентом кафедри психології, яку він у свій час створив і був першим завідувачем. Петро Сидорович користувався повагою й шанкою серед студентів, мав незаперечний авторитет серед своїх колег як викладач і науковець.

Пішов від нас відомий вчений, громадський діяч, все життя якого було зразком самовідданої праці. Світла пам'ять про Петра Сидоровича назавжди залишиться в серцях співробітників та студентів університету.

Випуск підготували:

Головний редактор **Віктор Кириченко**

Технічний редактор **Максим Якубінський**

Оригінал-макет розроблені в комп'ютерній лабораторії

кафедри соціальної та практичної психології

Захищено законом „Про авторські права”. Просимо при

передруці матеріалів посилатися на першоджерело.

Наша адреса:

м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40, корпус № 4 тел.:

37-20-63

e-mail: muzyka@zu.edu.ua